

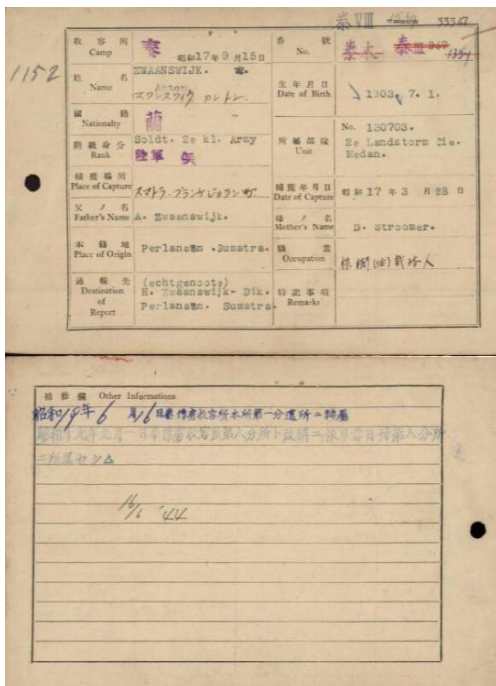
Ton Zwaanswijk

Anton (Ton) Zwaanswijk is geboren op 1 juli 1903 te Alkmaar. Hij was de zoon van Anthonius Zwaanswijk en Dirkje Stroomer. Hij had een broer Jacob (1906) en twee zussen, Johanna Maria (1898) en Debora (1901).

Ton en zijn broer Jacob werden actief bij padvindergroep De Kaninefaten in Alkmaar. In 1919 was Ton patrouilleleider bij de vossenpatrouille. Begin 1923 nam dhr. Baert de leiding van de Kaninefaten op zich en werd hopman. Na twee maand moest hij, door verhuizing naar Amsterdam, al weer stoppen en hopman Muller nam zijn taak over. Broer Jaap werd in 1923 verkenners tweede klas en patrouilleleider van de Wulpen. Ton was voorttrekkern en hij gaf na de zomer leiding aan de spechtenpatrouille waar veel nieuwe verkenners bij ingedeeld werden.

Hij trouwde 'met de handschoen' op 21 september 1927 in Alkmaar met Hendrika Dik. Hij was toen planter en woonde in Dolok Karangir op Sumatra in Nederlands-Indië. Zijn vrouw ging na het huwelijk naar Nederlands Indië. Ze kregen vier zoons, Ton (1929), Marten Hugo (1930), Erik (1934) en Ferdinand Paul (1938). In 1930 werd op Ton een aanslag gepleegd toen hij assistent was op onderneming Dolok Ilir. Hij raakte hierbij licht gewond.

Tijdens de mobilisatie was Ton soldaat tweede klas bij de Landstorm in Medan. Hij werd krijgsgevangen genomen en geïnterneerd. Hij werd tewerkgesteld aan de Birmaspoorweg en kwam daarna terecht in Saigon, waar hij de bevrijding meemaakte.

De drie oudste zoons gingen voor de oorlog op school in Siantar. Aan het begin van de oorlog werden de broers Zwaanswijk met hun moeder geïnterneerd in het kamp Brastagi. Hugo en Ton verbleven in Harrisons, Erik zat in afdeling 3 en hun moeder en broertje Ferdinand verbleven in de linker speelzaal van het hoofdgebouw. Brastagi was een gemengd Japans interneringskamp op Noord-Sumatra, 60 km ten zuiden van Medan aan het Toba-meer. Het kamp was ondergebracht in het gebouwencomplex van de Planters School Vereniging Brastagi. In Kamp Brastagi werd Hugo

op 6 maart 1943 geïnstalleerd als verkenners bij de Pionierstroep 1. Zijn broer Erik werd op 27 februari 1943 geïnstalleerd als welp bij de tweede Welpenhorde. Half december 1944 moesten alle jongens die ouder dan 10 waren het kamp verlaten naar het mannenkamp Si Rengorengo. De drie broers Hugo, Erik en Ton zaten, samen met verschillende andere scouts uit Brastagi bij deze groep.

Na de oorlog ging hij met zijn gezin met de Klipfontein op 25 oktober 1946 vanuit Batavia naar Rotterdam.

Ton overleed op 31 oktober 1983 in Alkmaar.

Meer informatie

[Antonius Zwaanswijk \(1903-1983\) » Stamboom Posthumus-Lodewijks » Genealogie Online](#)
[Geboorte Anton Zwaanswijk op 1 juli 1903 te Alkmaar » Open Archieven](#)
[Inschrijving Anton Zwaanswijk & Freek Zut & Jacob Zwarteveen & Johannes Zwaan & Johannes Marie Zeegers & Pieter Zentveld in 1923 » Open Archieven](#)
[Huwelijk Anton Zwaanswijk & Anthonius Zwaanswijk & Dirkje Stroomer & Hendrika Dik & Marten Dik & Lammigje Linde op 21 september 1927 te Alkmaar » Open Archieven](#)
[De padvinder; algemeen orgaan voor de Vereeniging "De Nederlandsche Padvindere", jrg 5, 1919, no. 52, 1919 » 1919-05 - Pag. 21 | Delpher](#)
[De padvinder; algemeen orgaan voor de Vereeniging "De Nederlandsche Padvindere", jrg 9, 1923, no. 20, 10-11-1923 » 10 nov 1923 - Pag. 19 | Delpher](#)
[Japanse interneringskaarten | Nationaal Archief](#)
[Anton Zwaanswijk \(locatie onbekend, 1 juli 1903 - locatie onbekend, datum onbekend\) - Oorlogsbronnen.nl](#)
[Database Nederlandse dwangarbeiders Birmaspoorweg](#)
[Birma-Siam-spoorweg](#)
[De locomotief » 03 nov 1927 - Art. 25 | Delpher](#)
[De Sumatra post » 10 apr 1929 - Art. 46 | Delpher](#)
[De locomotief » 06 maa 1930 - Art. 107 | Delpher](#)
[Deli courant » 03 okt 1938 - Art. 19 | Delpher](#)
[De Telegraaf » 02 nov 1983 - Art. 243 | Delpher](#)
[Anton Zwaanswijk - Ons Land](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.